

Interakcie a vedľajšie

NEŽIADUCE ÚČINKY

liečivých rastlín

Aloe – bola u nás tradične oficiálna a vždy sa uvádzala vo väčšine svetových liekopisov. Vedľajšie nežiaduce účinky vznikajú najmä pri experimentovaní a svojoľnom užívaní aloy. Aloe spomaľuje hojenie hlbokých rán, môže dehydratovať pri častom a nadmernom užívaní, spôsobiť kŕče, červenkasté zafarbenia moču. Vyvoláva zvýšené prekrvenie

panvovej oblasti, nepravidelnú akciu srdca, znižuje v sére obsah draslíka, môže spôsobiť hnačky, dokonca vyvolať predčasný pôrod, či potrat. Nebezpečné sú kombinácie s liečivami obsahujúcimi digoxín, diuretikami či steroidmi. Aloe nie je vhodné používať externe (alergie). Nie je vhodné pre deti, pri obličkových ochoreniach, chorobách žalúdka a telesnej slabosti. Aloe ako laxatívum s obsahom antrachinónov má dramatický efekt a odporúčame, ako i väčšina expertov, používať menej drastické laxatíva.

Bôľhoj lekársky – nie je súčasťou oficiálneho liekopisu. Má určité dezinfekčné a adstringentné vlastnosti, ale z hľadiska jeho nepreskúmaných farmakologických vlastností sa veľmi ťažko vyjadriť k jeho vedľajším účinkom či interakciám s liečivami.

Borák lekársky – vždy sa treba poradiť s lekárom či lekárnikom. Svojoľné užívanie môže spôsobiť poškodenie pečene a alergické reakcie u citlivých ľudí. Významné interakcie s inými liečivami neboli doteraz pozorované.

Borievka obyčajná – silne dráždi urogenitálny trakt. Záměna za príbuznú borievku netatovú (*Juniperus sabina*) vyvoláva ťažké otravy, s krvácaním do tráviacich ciest a poškodením obličiek. Neodporúčame kombinovať s inými rastlinnými druhmi, môžu vzniknúť nečakané reakcie. Interakcia s diuretikami, neužívať v farchavosti, pri chorobách obličiek a určité riziko predstavujú i pre zdravé obličky (môžu pôsobiť toxicky už aj v odporúčaných terapeutických dávkach). V SR sú vyradené zo všetkých voľnopredajných i oficiálnych čajovín a interne užívaných prípravkov.

Borovica lesná (Sosna) – Prípravok možno užívať dlhodobo a nie sú známe ani interakcie s liečivami.

Prof. MUDr. Jaroslav Kresánek, PhD.

Národné toxikologické informačné centrum, Bratislava
a Subkatedra dorastového lekárstva FZŠŠ SZU, Bratislava

Brečtan popínavý – toxické sú najmä plody, ktoré dozrievajú v januári a februári. Pri opatrnom (predpísanom účinku) nie sú známe interakcie s liečivami. Samoliečiteľské experimentovanie je veľmi nebezpečné.

Breza previsnutá – najčastejšie sú alergické reakcie (skrížená reakcia so zelerom). Breza sa považuje za veľmi silný kožný a slizničný iritant. Neodporúča sa užívať v gravidite a počas dojčenia.

Broskyňa obyčajná – semená obsahujú kyanogénne glykozidy (amygdalín) – možný exitus. Časté sú aj alergické reakcie. O klinických pôsobeniach kôry alebo listov nie je dostatok skúseností. Experti dôsledne varujú pred užívaním jadier a oleja ako prevencie pred rakovinou a jej liečby.

Bršlen európsky – Neodporúčame užívať žiadnu časť na samoliečenie, rastlina je nebezpečná až toxická. Chýba seriózny vedecký výskum, aby sa využívala ako fytofarmakum.

Brusnica čučoriedková (čučoriedka) – aj čučoriedky môžu mať nežiaduce vedľajšie účinky pri dlhodobom užívaní vo vysokých dávkach. Obsahujú v listoch hydrochynón, ktorý poškodzuje pečeneňový parenchým. Štandardizovaný výťažok z kanadských brusníc je výživovým doplnkom pre deti aj dospelých. Je indikovaný pri chorobách močových ciest, silnej menštruácii a nie sú známe žiadne interakcie s liečivami.

Cesnačka lekárka – je skôr šalátová ako liečivá rastlina obsahuje prírodné antibiotikum a nie sú známe vedľajšie účinky či interakcie s inými liečivami.

Cesnak medvedí – v oficiálnej medicíne sa neuplatňuje, je vynikajúca pochutina, ale je riziko záměny (jesienka obyčajná, konvalinka). Účinné látky obsahuje iba čerstvá rastlina – sušením stráca účinnosť. Zistil sa obsah novej látky účinnej na dlhodobú kontraktibilitu maternice. Liečebné využitie je sporné, ale neodporúča sa užívanie v gravidite. Iné interakcie s liečivami nie sú známe. ■